

राज्यात 'दहशतवादविरोधी पथक'
निर्माण करण्याबाबत.

**महाराष्ट्र शासन
गृह विभाग (विशेष)**

शासन निर्णय क्र. एसएसए-१०/०३/१५/वि.शा.४,
मंत्रालय, मुंबई-४०००३२, दिनांक : ८ जुलै २००४

- पहा:-१) पोलीस महासंचालक, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांचे पत्र क्र. डीजीपी/२/
एसटीएफ-एटीएस, दि. २४-४-२००३
२) शासन पत्र, गृह विभाग क्र. बीजीटी-१००४/नवीन बाब/२००४-२००५/बीयुडी-१,
दि. २ जुलै, २००४.

प्रस्तावना:- अमेरिकेमध्ये वर्ल्ड ट्रेड सेंटर या इमारतीवर दहशतवाद्यांनी केलेल्या हल्ल्यामध्ये मोठ्या प्रमाणावर जीवित व वित्त हानी झाली. दिनांक १३-१२-२००१ रोजी दहशतवाद्यांनी संसद भवनावर हल्ला केला. त्यानंतर गांधीनगर, गुजरात येथील अक्षरधाम या स्वामीनारायण मंदिरावर दहशतवाद्यांनी केलेला हल्ला व मुंबईमध्ये झालेल्या बॉम्बस्फोटाच्या घटना लक्षात घेता अशाप्रकारच्या दहशतवाद्यांच्या कारवाईस मुळातच पायबंद घालणे अत्यंत गरजेचे आहे, ज्यामुळे वेळेतच जीवित व वित्त हानी टाळणे शक्य होईल. यासाठी मुंबई पोलीस आयुक्तालयाच्या आस्थापनेवर 'दहशतवादविरोधी पथक' निर्माण करण्याचा पोलीस महासंचालक, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन होता.

शासन निर्णय:- राज्यात दहशतवादी विरोधी कारवायांना त्वरेने, वेगाने व परिणामकारकपणे आळा घालण्यासाठी पोलीस आयुक्त, मुंबई यांच्या आस्थापनेवर 'दहशतवादविरोधी पथक' निर्माण करण्यास शासन मंजूरी देण्यात येत आहे.

२. या पथकासाठी एकूण २६ पदे खालीलप्रमाणे तात्पुरत्या स्वरूपात निर्माण करण्यासही शासन मंजूरी देण्यात येत आहे.-

अ.क्र.	पदाचे नाव	एकूण पदे	वेतनश्रेणी
१	विशेष पोलीस महानिरीक्षक	१	१८,४००-५००-२२,४००
२	पोलीस उपमहानिरीक्षक	२	१६,४००-४५०-२००००
३	पोलीस उपआयुक्त	२	१०,०००-३२५-१५२००
४	पोलीस निरीक्षक	८	७,४५०-२२५-११०५०
५	पोलीस उप निरीक्षक	८	५,५००-१७५-९०००
६	उच्चश्रेणी लघुलेखक (संगणकाच्या ज्ञानासह)	२	६,५००-२००-१०५००
७	वरीष्ठश्रेणी लिपीक संगणकाच्या ज्ञानासह	१	४,०००-१००-६०००
८	कनिष्ठश्रेणी लिपीक	२	३,०५०-७५-३९५०

२.२ शासन निर्णय, गृह विभाग क.पीएमएन-०३९७/सीआर-४७४/पोल-५ब, दि.२६-२-२००९ अन्वये उपआयुक्त (गुप्तवार्ता) नागपूर व शासन निर्णय, गृह विभाग क. रापोसे-०९/२००९/प्रक्र.४३/पोल-९अ, दि. ११-५-२००९ अन्वये निर्माण केलेली उपआयुक्त राज्यगुप्तवार्ता विभाग, औरंगाबाद ही दोन पदे पदे रह करून उपरोक्त उपआयुक्तांची दोन नवीन पदे ही या पथकासाठी निर्माण करावयाची असल्याने या नवीन दोन पदांवरील अधिका-यांनी कार्यभार घेतल्यानंतर त्या दिनांकापासून पोलीस उपआयुक्त गुप्तवार्ता नागपूर व पोलीस उपआयुक्त राज्य गुप्तवार्ता विभाग, औरंगाबाद ही दोन पदे रह करण्यासही शासन मंजूरी देण्यात येत आहे.

२.३ वर नमूद केलेल्या उच्चश्रेणी लघुलेखक, वरिष्ठ लिपीक व कनिष्ठ लिपीक या पदांवर वित्त विभागाच्या अखत्यारीतील अतिरिक्त संदर्भातून भरण्यात येतील.

३. हे पथक स्वतंत्र विशेष पोलीस महानिरीक्षक यांच्या अधिपत्याखाली राहील व ते केंद्रीय गुप्तवार्ताविभागाच्या सहकार्याने व मदतीने हे पथक कार्यान्वित करतील. त्यांच्या अधिपत्याखाली मुंबईसाठी एक व मुंबई वगळून उर्वरीत महाराष्ट्र राज्याकरिता एक अशी दोन पोलीस उपमहानिरीक्षकांची पदे राहतील. वरीलप्रमाणे इतर अधिका-यांचे आवश्यकतेनुसार नियुक्त्या करण्यात याव्यात. राज्य दहशतवादविरोधी पथक हे पोलीस महासंचालक यांच्या नियंत्रणाखाली राहील. सदर पथक हे राज्य स्तरावर असल्याने त्याचे क्षेत्र संपूर्ण महाराष्ट्र राज्यभर राहील. विशेष पोलीस महानिरीक्षक, दहशतवाद विरोधी पथक हे पोलीस आयुक्त, मुंबई यांच्यामार्फत महासंचालकांना जबाबदार राहतील. या पथकाचे नियंत्रण पोलीस महासंचालक हे पोलीस आयुक्त, मुंबई व आयुक्त, राज्य गुप्तवार्ता विभाग यांच्या संयुक्तपणे व सहकार्याने करतील. मुंबईच्या बाहेर या दहशतवाद विरोधी पथकाचे नियंत्रण राज्य गुप्तवार्ता विभाग यांचे राहील. आयुक्त, राज्य गुप्तवार्ता विभाग हे दहशतवाद विरोधी पथकाचे विशेष पोलीस महानिरीक्षक यांच्या कामाच्याबाबतीत त्यांचे मत पोलीस महासंचालकांना देतील व पोलीस महासंचालक हे विशेष पोलीस महानिरीक्षकांच्या कामाचे मूल्यमापन करताना सदर मत विचारात घेतील.

४. जबाबदारी, व कर्तव्ये:- 'दहशतवादविरोधी पथकात' धाडशी, निरनिराळ्या शस्त्रे व साधनानी सुसज्ज, असे पोलीस अधिकारी व कर्मचारी असतील. या पथकाची कामे प्रामुख्याने अशा दहशतवादी संघटनांची माहिती गोळा करणे व त्या संघटनांचा विमोड करण्याबाबत मुढीलप्रमाणे कार्यवाही करतील:-

- ज्या भागामध्ये देशविघातक संघटनांचे जाळे आहे तेथे परिणामकारकपणे माहिती गोळा करण्याकरीता संपर्क यंत्रणा तयार करतील.
- इतर गुप्तवार्ता यंत्रणा म्हणजे (आयबी), सीबीआय यासारख्या यंत्रणेकडून गुप्तवार्ता माहिती मिळविणे, संकलन करणे, विश्लेषण करणे व या यंत्रणेशी संनियंत्रण साधणे.
- दहशतवादी संघटनेच्या हालचाली व त्यांच्या संदर्भात मिळालेल्या महत्वाच्या अत्यंत गोपनीय स्वरूपाच्या माहितीचा पाठपुरावा करून त्याबाबत कारवाई करणे आणि इतर

राज्यातील निरनिराळ्या अशा गुप्तवार्ता यंत्रणेशी वेळोवेळी संपर्क साधून कारवाई करतील.

- ड) घातक व्यक्ती व माफीया इतर समाजकंटक व्यक्ती यांच्या विदेशी देशविघातक व्यक्तींबरोबर संबंध आहेत अशांच्या हालचालींवर निगराणी ठेवणे, त्यांबरोबर अशा देशविघातक शक्तींच्या कारवायांना मूर्त स्वरूप देणा-या व्यक्तींवर निगराणी ठेवणे .
- ह) माफीया, गुंडांची टोळी, आयएसआय रजेंट आणि दहशतवादी गट यांचे संबंध शोधणे व त्यांच्याकडून बनावट चलनी नोटा, अत्याधुनिक अग्नीशस्त्रे, स्फोटके आणि मादक द्रव्याची हजारी तस्करी उघडकीस आणणे.

५. पथकाचे अधिकार :- अ) सदर पथकातील दोन्ही गटातील कर्मचारी/ अधिकारी यांना प्रकरणांचे गांभिर्य व तातडीचे विचारात घेऊन घटक प्रमुखांना न कळविता राज्यात कोठेही जाऊन कार्यवाही करू शकतील. तथापि, त्यांना अशा कार्यवाहीसाठी पोलीस आयुक्त, मुंबई यांना माहिती देणे आवश्यक आहे.

ब) सदर दहशतवादविरोधी पथकास ' मानीय ' पोलीस स्टेशनचा दर्जा देणे आवश्यक आहे. यासाठी अधिसूचना काढण्यात येत आहे.

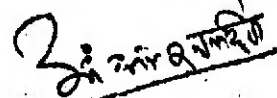
६. प्रशिक्षण :- सदर पथकाचे कार्य व स्वरूपाची व्याप्ती विचारात घेता त्यांना विशेष प्रशिक्षण देणे आवश्यक आहे. त्यांना विशेष निवड प्रक्रियेतून जावे लागेल व विशेष प्रशिक्षण घेणे आवश्यक राहील. त्यासाठी आय.बी., एन.एस.जी. यांची मदत घेण्यात यावी.

७. साधनसामग्री:- या दहशतवादविरोधी पथकास लागणारी साधन सामग्री पोलीस दलाच्या आधुनिकीकरणातून घेण्यात यावे.

८. हा खर्च "२०५५-पोलीस १०१ गुन्हा अन्वेषण व दक्षता -(००)(०१) गुन्हा अन्वेषण विभाग -बृहन्मुंबई" व "२०५५-पोलीस १०१ गुन्हा अन्वेषण व दक्षता -(००)(०२) गुन्हा अन्वेषण विभाग -नुफसल," या लेखाशिर्षाखाली सन २००४-०५ यावर्षीच्या नवीन बाबीद्वारे मंजूर केलेल्या अनुदानातून करावा. तसेच अतिरिक्त अर्थसंकल्पासह एकूण तरतूदीच्या १/१२ रक्कम दरमहा वितरीत करावी.

९. हा शासन निर्णय, वित्त विभागाच्या सहमतीने व त्या विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र.सीआर-२६९/०४/व्यय-७ दि. ५ जून २००४ अन्वये निर्गमित करण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशाने व नादाने,

(झं.सा. रणदिवे)

कार्यासन अधिकारी, गृह विभाग (विशेष), महाराष्ट्र शासन.

प्रति,

आवश्यक त्या कार्यवाहीसाठी:-

पोलीस महासंचालक, महाराष्ट्र राज्य मुंबई

पोलीस आयुक्त, मुंबई

आयुक्त, राज्य गुप्तदत्ता विभाग, मुंबई

पोलीस आयुक्त, नागपूर

पोलीस आयुक्त, औरंगाबाद

महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता / लेखा परिक्षा), महाराष्ट्र-१, मुंबई

महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता / लेखा परिक्षा), महाराष्ट्र-२, नागपूर

अधिदान व लेखा परीक्षा अधिकारी, मुंबई,

नियामी लेखा परीक्षा अधिकारी, मुंबई.

अवर सचिव, वित्त विभाग, व्यव-७, अर्थस.-१०, मंत्रालय, मुंबई,

अवर सचिव, गृह विभाग (बीयूडी १), मंत्रालय, मुंबई,

कार्यासन अधिकारी, गृह विभाग { पोल-१, पोल-१(अ), पोल-३, पोल-५(ब) }

प्रती माहीतीसाठी:-

मा. मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव

मा. उपमुख्यमंत्री यांचे सचिव

मा. मंत्री गृह यांचे खाजगी सचिव

सर्व मा. मंत्री यांचे स्विच सहाय्यक

सर्व मा. राज्यमंत्री यांचे स्विच सहाय्यक

मा. राज्यमंत्री गृह (शहरे) यांचे स्विच सहाय्यक

मा. राज्यमंत्री गृह (ग्रामीण) यांचे स्विच सहाय्यक

मुख्य सचिव यांचे स्विच सहाय्यक

अपर मुख्य सचिव, गृह यांचे स्विच सहाय्यक

प्रधान सचिव (विशेष), गृह यांचे स्विच सहाय्यक

महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क संचालनालय, मंत्रालय, मुंबई.